

יעקב שרת / איש מאדים רגע של עברית

חיים איזק, בעל פינת העברית הטובה ביותר בעיתונותנו (אני מזכיר את "שידורי ישראל", שכן שם הופך מדור העברית בדרך הטבע לסניף של המיטת היוםית), העיר במדורו ב"דבר השבוע", כי נתקל באחד העיתונים — נחשו איזה — באיש מן המאדים, והרי זו שגיאה, שכן אין ליידע שם פרטי כמאדים (כשם שאין ליידע בה"א את צדק ונוגה). ובכן תוֹ דה! ומעתה יהיה איש ממאדים.

אגב, התיקון הזה בא באיחור של כחמש-עשרה שנה, שכן אי-אז פניתי אל חיים איזק, כמזכיר מערכת "דבר", והצעתי לו לעתן אותי בממלכתו. עניכם הרואות כי הדבר לא נס' תייע, ואם יש "דבר" בנו ואם אין, אין דבר. הזמן חלף חיש קל, והנה הוא קורא ממרמקו (זה היה בסעודת צהריים). וכמו "שום דבר לא חולך אצלנו לאיבוד", אמרה האשה לבעלה, בשלוחות את קפלטת ממרקו (זה היה בסעודת צהריים). וכמו שאומר חיים גורי, לנושא העברית עוד נשבו.

יש לנו כוח!

(נכתב לפני ההתייקרות)

— אנחנו חזקים! אנחנו לא תופסים כמה אנו חזקים!
יש לנו כוח!
— אז למה נתנו להם את הנפט?
— זה מפני שויתרנו להם על כל סיני!
— אבל אם אנחנו חזקים, מדוע נתנו להם את כל סיני?
— זה בגלל חוזה השלום!
— אבל אם אנחנו חזקים, מדוע חתמנו על הסכם-שלום שכזה?
— זה בגלל הלם יום-הכיפורים!
— אבל אם אנחנו חזקים, למה קיבלנו הלם?
— זה מפני שהאמריקאים לא נתנו לנו לגמור את המילחמה!
מה!
— אבל אם אנחנו חזקים, איך האמריקאים האלה לא נתנו לנו לגמור אותה?
— זה סיפור ארוך, אבל האמת היא שזה בגלל שנתנו להם קודם להפסיק לנו את מילחמת ששת-הימים...
— אבל אם אנחנו חזקים, למה נתנו להם?
— אתה עדיין לא מבין? זה מפני שנכנענו להם עוד בנסיגה מסיני ב-1956!
— אבל אם אנחנו חזקים, למה נסוגנו?
— האמריקאים עשו יד אחת עם הרוסים!
— אבל אם אנחנו חזקים, למה לא ציפצפנו עליהם, למה לא גמרנו פעם אחת מילחמה אחת?
— ואת מילחמת-העצמאות גמרנו?
— אבל אם אנחנו חזקים, למה באמת לא גמרנו אותה?
— תגיד, אתה החלטת להגיע איתי עד אברהם אבינו?
כמה זמן יקח לך להבין, שהעם שלנו חולה! חולה עד כדי כך שאינו יודע כמה הוא חזק, כמה כוח גנוז בו!
— אבל אם אנחנו חזקים, מדוע לא הקדשנו קצת כוח להבראה?
— זה מפני שהיינו עסוקים כל הזמן במילחמות לא-גמורות!
— ועכשיו, בתקופת שלום, נוכל לעשות סוף-סוף משהר כדי להבריאה?
— השתגעת? מה איתך, אתה חולה או מה? אתה לא קורא את הכתובת על הקיר? המילחמה בשער!
— המילחמה בשער!
— אדוני, תתבגר! או אנחנו או הם! אתה חושב שבלי מילחמה יהיה אפשר לנקות את יהודה ושומרון?
— אתה צודק! המילחמה בשער! אז למה נתנו להם את הנפט?

חבל על כל טיפה

ועשיתי על ק"ק חלם / לעת חנוכה בהלם-בלם

טיפה אחת של גשם / וכבר מוצף הרחוב,
הארץ פקק של רכב / כנוזל נשרף בלי סוף;
לום הולכים המים / העצבים בבלאי,
מהגרים יש לנו — אבוי ואללי!

באנו חושך לגרש.

וכו'

החג היפה חלף עבר. הדלקנו נרות, אכלנו סופגניות, שרנו שירים.
כן, שרנו בנערינו ובזקנינו אותם שירים יפים, רבי עוז וגבורה, ובכולם, פחות או יותר, הדלקנו אור וגירשנו חושך.
ואני שואל אתכם, יקירי אלופי השירה, המסתפקים בקול אחד, המיטיבים לשיר בשני קולות, לפחות את "מעוז-צור" ישועתי" בשני בתים, אם לא יותר, ומצליחים לסיים כהלכה את "מי ימלל" בקאנון מרובע: האם שמתם לב, שבכל

שירי חנוכה, כימעט, אנחנו מגרשים חושך ומדליקים אור, הרבה אור?
לא שמתם לב? חבל! כי אילו שמתם לב, בוודאי הייתם שואלים את עצמכם: איזה חושך אנחנו מגרשים עכשיו? איזה אור אנחנו מדליקים?
צר לי, אבל לדידי, בחג-החנוכה הזה — מי מילל ומי פילל בגבורות כנסת ישראל! — אפפה חשכה גדולה — חשכת שחור הפיגור והנחשלות והבערות (ריאקציה בלע"ז) — את מדינת-ישראל. הכנסת מורדת-האור שלנו העמידה את כולנו לדיראון עולם בחברתם של האפיפיור ונוירתו כלת פרס-נובל — זה צמד-החמד, אשר בהיותם פטורים כל חייהם מבעיות אישיות של תכנון-מישפחה הם גוזרים על זולתם לפרות ולרבות כשפנים. אכן, חברה נאה ויאה! המשוואה ה-13 לתיפארת מדינת-ישראל...
ולא יעזור כלום. זו הכנסת שלנו, כלומר זה העם שלנו, כלומר כאלה אנחנו כולנו!
למי שרוצה לעשות קצת שיפורים, וללמוד איך כל זה התחיל, יש לי הצעה: בספר אחד ושמו "היהודים בעולם היווני-רומי", מאת ההיסטוריון אביגדור צ'ריקובר (הוצאת מ' ניומן), יש פרק מדהים בבהירות הרצאתו, ושמו "גזירות אנטיכוס ובעיותיהן". בסך הכל עשרים עמוד, אבל איזה עמודים! צר פה המקום, אך לאותם שלא יקראו, והם בוודאי הרוב, אגלה אפס-קצה: אותו אנטיכוס לא היה כל כך רשע, חנה ושיבעת בניה לא היו ולא נבראו כלל! לא ייאמן? כמובן לא. כי אנחנו זקוקים לאנטיכוס הרשע, אנחנו זקוקים לכזבי חנה-ושבעת-בניה, אנחנו אמונים על קנאות דתית, שחלליה וקורבנותיה רבים מפירותיה — בימים ההם, בזמן הזה.

פסוקו

יושב לו אישם בישראל איש חכם — אני מניח שמדובר באיש ולא במחשב האורתודוכסי המשוכלל של "בראילון" — וקובע מדי יום ביומו איזה פסוק תנ"כי, חז"לי או רבני, יוקרן וייקרא לקראת חדשות-של-חצות בטלוויזיה.
האיש הזה לא רק חכם. הוא גם שופע ביטחון. הוא יודע איזה פסוק מגיע לנו, צווי-הטלוויזיה, לקרוא ולשמוע בסימון של כל יום ישראלי. ואני שואל: מיהו האיש האלמוני הזה? האם לא מגיע לי, צופה-טלוויזיה קבוע, משלם אגרה, האנוס להסתפק בדבריי-תורה ערבי-ערב, לדעת מיהו אותו חכם נסתר, שניחן בתבונה-עליון לבחור לי ולשאר הצופים דווקא פסוק זה ולא אחר?
אתממה! הרי כל מישור-השוא-משהו בטלוויזיה זוכה ששמו יוקרן בפומבי גדול על המרקע, לאמור: יידע כל העולם, יידעו ילדי ויריבי ואשתי וילדי והורי, כי אני, אני ולא אחר, סיועתי במלאכה ממלאכות הטלוויזיה — ודווקא אותו חכם חרשים, חרף ובקיא במיקרא ובמישנה ובתלמוד ועוד כהנה וכהנה, דווקא הוא נגזר עליו שיהיה אלמוני, בן-בלי-שם!
הי אתם שם, טלוויזאים שלי, הוציאוהו ונדענו! הקרינו את שמו, אתם שם, ונדע מיהו ואיזהו סיני-ועוקר-הרים זה, השוטף את מוחנו ערבי-ערב, ערבי-ערב, מלעיטנו בכפית כילדים קטנים, את מנת-שמן-הדג הדתית לפני עלותנו על יצוענו! מינהג יפה נקוט בידי "קול ישראל" — יום-יום הם מדקל-מים לנו, כסדר, פרק בתנ"ך ומפרשים אותו (פירוש מסורתי, ליתר ביטחון). סיפרי התנ"ך כמו עומדים בתור, מקפידים על סדר מופתי, לא נדחקים, בוטחים כי יום יבוא ותגיע שעתם, סדר זה סדר!
לא כן פסוקו. לא ולא! כאן אין מיסטר וסדר נתונים מראש. כאן יש ברירה ובחירה והעדפה. כאן עובד מוח דתי מתחכם, מתחכם, מתנשא מעליו, ילדי-ישראל הממתינים בצפייה מתוחה למרגלית אשר יפיק פיה של הגננת לפני פרידה, כי הרי ילדים כולנו, וגננת טובה וחכמה יש לנו שם בטלוויזיה, גננת שמטיבה כל כך להטיל בנו את חצי החוכמה האלוהית.
לא אוכל להתחרות בגננת המימסד. מי אני ומה אני מול החכם הענוותן, הקולע ערבי-ערב פסוקו ולא יחטיא (נכון, תרתי משמע!). רק אחת בשבוע אוכל להרשות לעצמי לירות פגז נ"פ, ואפילו יקלע — בכמה יקלע לעומת מיסטר נשטפי הטלוויזיה? ואף על פי כן, ולא באלמוניות, נתחיל מבראשית:

אנטי-פסוקו

"בראשית ברא אלוהים את השמיים ואת הארץ, והארץ היתה תוהו ובוהו."
שנו רבותינו: אותה ארץ ארץ-ישראל היא!
שאלו להם תלמידיהם: ארץ-ישראל מניין?
אמרו להם: כל מקום שמצינו תוהו — ארץ-ישראל הוא!
ומה רבי פסיקא ברבי פסוקא: ובוהו — על אחת כמה וכמה!
היה שם מקשן אחד ושאל: רבותינו, ארץ-ישראל תוהו עד מתי?
מיד נדעוזה הארץ ת"ק פרסה על ת"ק פרסה ונעשתה בורות-בורות, אלו יכילו המים ואלו לא יכילו המים, ויצתה בת"קול ואמרה: אותו חצוף, שמא לא מישראל הוא?
מישפשו ומצאו — ישראל בן ישראל, אלא מאי? ממזר בן ממזר בן הנידה! מיד תשמעו את החדשות.

חשש לאוים

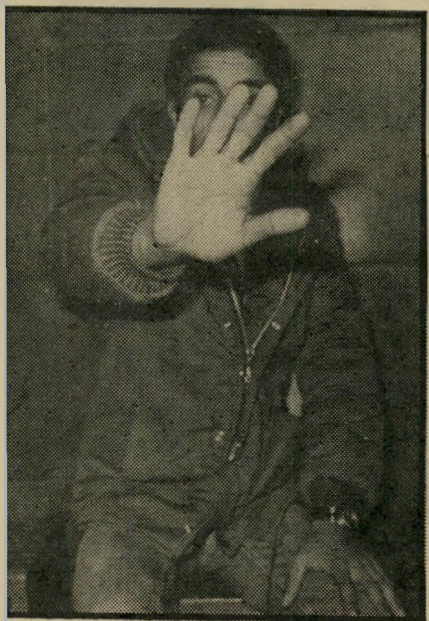
(המשך מעמוד 63)
לוגנת קיבלה מהנאשם סוודר, דבר שנראה תמוה. שכן, מדוע יתן אנס לנאנסת סוודר, וזאת אחרי שישבו בחדר מעשר עד אחת בלילה.

השופט בר היה היחידי שהחליט להר" שיע את הנאשם באינס. הוא התרשם שהמלוננת לא היתה "רודפת גברים", וכי היא פחדה מהנאשם החל באותו הרגע שבו הציע לה לקיים יחסי-מיין. השופט דב לוין אמר לגבי הנאשם ש"הוא השאיר רושם של מי "שאינו בוחל במים הגנובים של קיום יחסי-מיין גם עם מי שאיננה אשתו", ושהוא מנסה להציג עצמו כמי שמבקש לקיים יחסים אפלטוניים עם נערה צעירה שבינו לבינה אין כימעט כלום. התחסדות זאת, "שיש בה משום העלמת האמת לאמיתה, מעוררת

הפרקליטים

סניגורו של רח"מ, אבי אורן והתובעת דרורה פלפל לא ניחשו עד לרגע האחרון את תוצאות המישפט שניהלו.

בלי-שם

רחמים על ספטל ה"נאשמים. לא הא"מנתי עד הרגע האחרון שאצא זכאי. בגלל השם שיצא לסיפוח שלי, אמר.

בהחלט ספקות באשר לכנות דבריו גם בעניינים החשובים להכרעת הדין, דהיינו, לשיטת הפעולה של המתלוננת ביחסים שקיימו ביניהם ומידת הרצייה שלה... סיכם השופט לוין: "סקירת העובדות לכאן ולכאן מביאה לכלל המסקנה שגיר-סת התביעה לא הוכחה במידה מספקת, וודאי שלא מעל לכל ספק סביר. משום כך מקבל אני את מסקנתו של חברי המלומד, השופט גלעד, כי יש לזכות את הנאשם, ולו רק מחמת הספק בלבד."

יאירה יסמין